

Knjiga proroka Joela i laodicejska Adventistička crkva sedmoga dana - Broj trideset

Jeff Pippenger

2026-01-16

Broj trideset

Mesijanska ispunjenja u Evanđelju po Mateju uključuju razmeđe vremena svršetka, razmeđe formaliziranja poruke, dva svjedoka razmeđa 11. rujna, od kojih je jedan svjedok unutarnje poruke Laodiceji, a drugi vanjske poruke terorizma islama. Prikladno je da je razmeđe 11. rujna predstavljeno s dva od dvanaest mesijanskih ispunjenja u Mateju, jer 11. rujna uključuje poruku drugoga anđela, gdje uvijek postoji udvostručenje. Smrt 18. srpnja 2020. bila je peto razmeđe koje smo razmatrali, a zatim je glas u pustinji u srpnju 2023. bio šesto, a uskrsnuće 2024. sedmo. Osmo mesijansko ispunjenje jest Ponoćni poklik.

Osmi mesijanski putokaz jest Ponoćni poklik.

A sve se to dogodilo da se ispuni što je rečeno po proroku koji govori: Recite kćeri sionskoj: Evo, tvoj Kralj dolazi k tebi, krotak i jašeći na magarcu, i na magaretu, mladuncu magaričinu. Matej 21,4.5.

Proročanstvo

Klikni veoma, kćeri sionska; podvikuj, kćeri jeruzalemska: evo, kralj tvoj dolazi k tebi: pravedan je i donosi spasenje; ponizan, jaše na magarcu, i na magaretu, mladunčetu magaričinu. Zaharija 9,9.

„Pet stotina godina prije Gospodin je po proroku Zahariji objavio: ‘Raduj se veoma, kćeri sionska; viči, kćeri jeruzalemska. Evo, tvoj Kralj dolazi k tebi. On je pravedan i donosi spasenje; ponizan, i jaše na magarcu, na magaretu, mladunčetu magaričinu.’ [Zaharija 9,9.] Da su učenici shvatili da Krist ide na sud i u smrt, ne bi mogli ispuniti to proročanstvo.“

„Na sličan način, Miller i njegovi suradnici ispunili su proročanstvo i iznijeli poruku za koju je nadahnuće unaprijed navijestilo da treba biti dana svijetu, ali koju oni ne bi mogli iznijeti da su u potpunosti razumjeli proročanstva koja su ukazivala na njihovo razočaranje i predočavala drugu poruku koju treba propovijedati svim narodima prije nego što Gospodin dođe. Poruke prvoga i drugoga anđela bile su dane u pravo vrijeme i izvršile su djelo koje je Bog namjeravao izvršiti po njima.” Velika borba, 405.

Pogrešno razumijevanje Božje proročke Riječi bilo je povezano s poviješću Kristova slavodobitnog ulaska, a također i s usporednom poviješću objavljivanja poruke Ponoćnog pokliča 1844. godine. Od sto četrdeset i četiri tisuće zahtijeva se da razumiju „proročanstva koja ukazuju na njihovo razočaranje”. Ivanu je u Otkrivenju deset unaprijed rečeno da će poruka male knjižice,

koja će mu biti slatka u ustima, postati gorka.

„Nemamo se čega bojati za budućnost, osim ako zaboravimo put kojim nas je Gospodin vodio i Njegov nauk u našoj prošloj povijesti.” *Life Sketches*, 196.

„Gospodnje vodstvo” u prošlosti prikazano je, među ostalim činima providnosti, kao Njegova ruka koja prekriva pogrešku u brojkama, jer nije bilo najbolje da mileriti unaprijed razumiju svoje razočaranje, kao što nije bilo ni za učenike da razumiju sve sastavnice svojega razočaranja na križu. No povijest naviještanja Ponoćnoga poklika prepoznata je kao upravo ona svjetlost koja vodi u nebo, i to je zabilježeno u samom prvom viđenju Ellen White. Sto četrdeset i četiri tisuće moraju razumjeti razočaranja učenika i milerita. Odbiti tu svjetlost znači pasti sa staze.

„Iza njih je, na početku staze, bilo postavljeno sjajno svjetlo, za koje mi je anđeo rekao da je ‘ponoćni poklik’. To je svjetlo obasjavalo cijelu stazu i davalo svjetlo njihovim nogama, da ne bi posrnuli.

„Ako su svoj pogled držali uprtim u Isusa, koji je bio upravo pred njima i vodio ih prema gradu, bili su sigurni. No ubrzo su se neki umorili te rekli da je grad još vrlo daleko i da su očekivali da će već prije ući u nj. Tada bi ih Isus hrabrio podižući svoju slavu desnu ruku, a iz njegove je ruke dolazila svjetlost koja se valovito širila nad adventnim zborom, i oni su klicali: ‘Aleluja!’ Drugi su brzopletu nijekali svjetlost iza sebe i govorili da ih nije Bog doveo tako daleko. Svjetlost iza njih ugasila se, ostavljajući njihove noge u potpunoj tami, i oni su posrnuli, izgubili iz vida cilj i Isusa te pali sa staze dolje u tamni i opaki svijet ispod.” *Christian Experience and Teachings of Ellen G. White*, 57.

Osmi orijentir jest Ponoćni poklik, kako je predodređen Kristovim slavodobitnim ulaskom u Jeruzalem.

„Ponoćni poklik nije se toliko pronosio argumentacijom, premda je biblijski dokaz bio jasan i neoboriv. S njime je išla pokretačka sila koja je dirala dušu. Nije bilo sumnje ni propitivanja. Prigodom Kristova slavodobitnog ulaska u Jeruzalem, narod koji se sa svih strana zemlje okupio da svetkuje blagdan pohrlio je na Maslinsku goru, i kad se pridružio mnoštvu koje je pratilo Isusa, bio je zahvaćen nadahnućem toga časa te je pridonio jačanju poklika: ‘Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje!’ [Matej 21,9.] Na isti su način i nevjernici koji su hrlili na adventističke sastanke — neki iz znatiželje, a neki samo da bi ismijavali — osjećali osvjedočavajuću silu koja je pratila poruku: ‘Evo, zaručnik dolazi!’” *Spirit of Prophecy*, volume 4, 250, 251.

Biti mudra djevica u posljednjim danima, po proročkoj bi nužnosti zahtijevalo da te mudre djevice pretrpe razočaranje, koje zauzvrat uvodi vrijeme odgađanja iz prispodobe. Bez iskustva vremena odgađanja niste ni mudra ni luda djevica.

„Prispodoba o deset djevica iz Mateja 25 također prikazuje iskustvo adventnog naroda.” *Velika borba*, 393.

Kako god bilo, mudre djevice posljednjih dana moraju doživjeti razočaranje koje je bilo usporedno s 19. travnja 1844., jer iskustvo iz prispodobe jest iskustvo sto četrdeset i četiri tisuće, koje Ivan u

Otkrivenju prepoznaje kao djevice.

To su oni koji se nisu okaljali sa ženama, jer su djevice. To su oni koji slijede Jaganjca kamo god ide. Oni su otkupljeni od ljudi kao prvine Bogu i Jaganjcu. Otkrivenje 14,4.

Koliko je Kristovih usporedbi izravno i posebno označeno kao ispunjeno do u najsitnije pojedinosti? Svaka će se usporedba ispuniti do u najsitnije pojedinosti, ali usporedba o deset djeвица posebno je izložena kao ispunjena u prošlosti i u budućnosti „do u najsitnije pojedinosti“. Ona se uspoređuje s trećim anđelom, koji od 1844. nadalje ostaje sadašnja istina sve dok Mihovil ne ustane i ljudska kušnja ne završi.

„Često mi se skreće pozornost na prispodobu o deset djeвица, od kojih je pet bilo mudrih, a pet ludih. Ova se prispodoba ispunila i ispunit će se do najsitnijeg slova, jer ima posebnu primjenu za ovo vrijeme i, poput poruke trećega anđela, ispunila se i nastaviti će biti sadašnja istina sve do svršetka vremena.” Review and Herald, 19. kolovoza 1890.

Do svršetka vremena, prispodoba o deset djeвица jest sadašnja istina, a Ponoćni poklič ponovno će se ispuniti doslovce do posljednjega slova.

„Postoji svijet koji leži u zloći, u obmani i zabludi, u samoj sjeni smrti,—uspavan, uspavan. Tko osjeća duševne muke da ih probudi? Koji ih glas može dosegnuti? Moj je um bio prenesen u budućnost, kada će biti dan znak. ‘Evo, Zaručnik dolazi; iziđite mu u susret.’ No neki će odgađati pribaviti ulje za dopunjavanje svojih svjetiljaka, i prekasno će otkriti da karakter, koji je predstavljen uljem, nije prenosiv.” Review and Herald, 11. veljače 1896.

Ponoćni poklik sljedeći je orijentir na obzoru u pokretu sto četrdeset i četiri tisuće. Taj je orijentir popraćen progonstvom koje počinje protiv vjernih uoči zakona o nedjelji. To je progonstvo vanjsko i unutarnje, a unutarnje progonstvo uključuje dva različita simbola. Jedan od tih simbola jest Juda, a drugi Sinedrij.

Deveti mesijanski putokaz jest izdaja za 30 srebrnjaka

Tada se ispuni što je rečeno po proroku Jeremiji: I uzeše trideset srebrnjaka, cijenu Onoga koji bi procijenjen, kojega procijeniše sinovi Izraelovi; i dadoše ih za lončarevu njivu, kako mi odredi Gospodin. Matej 27:9, 10.

Predviđanje

I rekoh im: Ako mislite da je dobro, dajte mi moju plaću; a ako nije, odustanite. I izvagaše mi kao plaću trideset srebrnika. Tada mi Gospod reče: Baci ih lončaru; krasna li je cijena kojom me procijeniše. I uzeh trideset srebrnika i bacih ih lončaru u Domu Gospodnjemu. Zaharija 11:12, 13.

Judina izdaja predstavlja izdaju krivotvorenih svećenika, jer broj 30 predstavlja dob svećenika. Svećenike, koji su ujedno i leviti, pročišćuje kao zlato i srebro Glasnik Saveza. Judinih trideset srebrnjaka predstavlja čišćenje lažnih svećenika pri nedjeljnom zakonu; premda je Juda umro neposredno prije križa, još uvijek je bio isti dan. Juda nije simbol Sanhedrina; on je simbol onoga

za koga se smatralo da je među Kristovim učenicima.

Kao Kristov učenik, bio si učenik Isusova pomazanja. Pomazanje na Njegovu krštenju promijenilo je Isusovo ime u Isus Krist, jer Krist znači — pomazanik. Njegovo se ime tada promijenilo, jer je tada trebao potvrditi Savez s mnogima za jedan tjedan, a vrhunski simbol savezničkog odnosa jest promijenjeno ime. Isus je na svome krštenju bio pomazan silom. Biti Kristov učenik značilo je da si bio učenik Njegova krštenja. Na Njegovu je krštenju bio pomazan silom. Petrova izjava u Mateju 16,18 u kršćanskome je teološkom svijetu poznata kao „kršćansko ispovijedanje”. To je jedna od velikih tema rasprave među teolozima i znanstvenicima. Općenito, rasprava teologa i znanstvenika utvrđuje nešto što nema nikakvu, ili možda tek manju važnost, no ostaje činjenica da kršćanstvo razumije kako je Isus, kada je bio pomazan, tada postao Mesija.

Reče im: A vi, što vi kažete, tko sam ja? A Šimun Petar odgovori i reče: Ti si Krist, Sin Boga živoga. Matej 16,15.16.

Petrovo izvorno ime prenosilo je upravo tu istinu, jer Šimun Barjona znači „onaj koji čuje poruku goluba”, što je bila poruka Njegova krštenja. Njegovo se krštenje podudara s 11. rujna, a Juda predstavlja one koji su u nekom trenutku ispovjedili razumijevanje 11. rujna, ali su usput na putu zalutali. Juda nije simbol Sinedrija, jer oni predstavljaju laodicejsku Adventističku crkvu sedmoga dana. Juda je pružio svjedočanstvo za Sinedrij, ali simbolika pobune Sinedrija drukčija je od Judine pobune. Pobuna Sinedrija izražena je u sljedećem snu.

„Skupila sam svoje spise i krenuli smo na putovanje. Putem smo održali dva sastanka u Orangeu i imali dokaz da je crkva bila okoristena i ohrabrena. I sami smo bili osvježeni Duhom Gospodnjim. Te sam noći sanjala da sam u Battle Creeku, gledajući kroz bočno staklo na vratima, i vidjela skupinu kako dolazi prema kući, po dvoje i dvoje. Izgledali su strogo i odlučno. Dobro sam ih poznavala te sam se okrenula da otvorim vrata salona kako bih ih primila, ali pomislih da još jednom pogledam. Prizor se promijenio. Skupina je sada poprimila izgled katoličke procesije. Jedan je u ruci nosio križ, drugi trsku. I kad su se približili, onaj koji je nosio trsku načinio je krug oko kuće govoreći tri puta: ‘Ova je kuća zabranjena. Imovina mora biti zaplijenjena. Govorili su protiv našega svetog reda.’ Obuzeo me užas, pa sam protrčala kroz kuću, izašla na sjeverna vrata i našla se usred skupine, od kojih sam neke poznavala, ali im se nisam usuđivala progovoriti ni riječi iz straha da ne budem izdana. Pokušavala sam pronaći osamljeno mjesto gdje bih mogla plakati i moliti se a da ne susrećem željne, radoznale oči kamo god se okrenula. Često sam ponavljala: ‘Kad bih samo mogla razumjeti ovo! Kad bi mi samo rekli što sam rekla ili što sam učinila!’”

„Mnogo sam plakala i molila dok sam gledala kako nam oduzimaju imovinu. Nastojala sam u pogledima onih oko sebe pročitati suosjećanje ili sažaljenje prema meni i promatrala lica nekolicine za koje sam mislila da bi mi se obratili i utješili me kad se ne bi bojali da će ih drugi promatrati. Jednom sam pokušala pobjeći iz mnoštva, ali vidjevši da me motre, prikrila sam svoju namjeru. Počela sam glasno plakati i govoriti: ‘Kad bi mi samo rekli što sam učinila ili što sam rekla!’ Moj muž, koji je spavao u postelji u istoj sobi, čuo me kako glasno plačem i probudio me. Moj je jastuk bio mokar od suza, a na meni je ležala turobna potištenost duha.” Testimonies, volume 1, 577, 578.

Primjena načela da proroci govore više o posljednjim danima nego o danima u kojima su živjeli, otvara vrlo ozbiljno pitanje za vođe Crkve adventista sedmoga dana. Sestra White „sakupila je” svoje „spise” i započela povratno putovanje u Battle Creek. Battle Creek je tada bio središte djela, kao što je to danas Tacoma Park, ili Jeruzalem u Kristovo vrijeme. Svoje je spise sakupila za put nakon što je iznijela borbu koju je vodila u vezi sa svojim spisima. Kontekst njezina sna odnosi se na njezine spise. Ta se borba odigrala u gradu Wright.

„Dok smo bili u Wrightu, poslali smo moj rukopis za br. 11 u izdavački ured, a ja sam gotovo svaki trenutak izvan sastanaka koristila kako bih pripremala gradivo za br. 12. Moje su snage, i tjelesne i umne, bile teško iscrpljene dok sam radila za crkvu u Wrightu. Osjećala sam da mi je potreban odmor, ali nisam mogla vidjeti nikakvu priliku za olakšanje. Govorila sam narodu nekoliko puta tjedno i ispisivala mnoge stranice osobnih svjedočanstava. Teret za duše ležao je na meni, a odgovornosti koje sam osjećala bile su tako velike da sam svake noći mogla dobiti tek nekoliko sati sna.

„Dok sam tako radila govoreći i pišući, primala sam pisma obeshrabrujućega sadržaja iz Battle Creeka. Dok sam ih čitala, osjetila sam neizrecivu klonulost duha, koja je prelazila u duševnu agoniju i koja je, činilo se, nakratko gotovo paralizirala moje životne snage. Tri noći gotovo uopće nisam spavala. Misli su mi bile uznemirene i smetene. Svoje sam osjećaje, koliko sam god mogla, prikrivala od svoga muža i suosjećajne obitelji kod koje smo bili. Nitko nije znao za moj trud ni za teret moje duše dok sam se s obitelji ujutro i navečer pridruživala pobožnosti i nastojala svoj teret položiti na velikoga Nositelja tereta. Ali moje su molbe dolazile iz srca izmučena tjeskobom, a moje su molitve bile prekinute i nepovezane zbog neobuzdane žalosti. Krv mi je nadirala u mozak, često uzrokujući da zatetoram i gotovo padnem. Krvarenje iz nosa imala sam često, osobito nakon napora da pišem. Bila sam prisiljena odložiti svoje pisanje, ali nisam mogla sa sebe zbaciti teret tjeskobe i odgovornosti koji je bio na meni, jer sam bila svjesna da imam svjedočanstva za druge koja im nisam bila u stanju iznijeti.“

„Primila sam još jedno pismo u kojem me se obavještavalo da se smatra najboljim odgoditi objavljivanje br. 11 dok ne napišem ono što mi je bilo pokazano u vezi sa Zdravstvenim institutom, budući da su oni koji su vodili to djelo bili u velikoj oskudici za sredstvima i trebali utjecaj moga svjedočanstva da pokrene braću. Tada sam napisala dio onoga što mi je bilo pokazano u vezi s Institutom, ali nisam mogla iznijeti cijelu temu zbog navale krvi u mozak. Da sam mislila da će br. 12 biti tako dugo odgođen, ni u kojem slučaju ne bih poslala onaj dio građe sadržan u br. 11. Pretpostavljala sam da ću nakon nekoliko dana odmora ponovno moći nastaviti svoje pisanje. Ali na svoju veliku žalost ustanovila sam da je stanje moga mozga onemogućavalo da pišem. Odustalo se od pomisli na pisanje svjedočanstava, bilo općih bilo osobnih, i bila sam u neprestanoj tjeskobi jer ih nisam mogla pisati.“

„U takvu stanju stvari odlučeno je da se vratimo u Battle Creek i ondje ostanemo dok su putovi bili blatni i raskvašeni te da ću ondje dovršiti br. 12. Moj je muž silno želio vidjeti svoju braću u Battle Creeku, govoriti im i radovati se s njima u djelu koje je Bog činio za njega. Skupila sam svoje spise i krenuli smo na put. ...” Testimonies, volume 1, 576, 577.

U posljednjim danima, vodstvo Adventističke crkve sedmoga dana, prikazano kao Battle Creek i oni koje je ona „dobro poznavala“, promijenilo se u katoličku povorku. Vodstvo Adventističke

crkve sedmoga dana promijenilo se u katoličku povorku. U snu su dolazili „dvoje po dvoje“, jedan s trskom, drugi s križem. Ocrtao su krug oko kuće i tri puta proglasili: „Ova je kuća zabranjena. Dobra se moraju zaplijeniti. Govorili su protiv našega svetog reda.“ Koja su to „dobra“ u „kući“ koja su katolički vođe Battle Creeka „zaplijenili“? Protiv kojega se „svetog reda“ Katoličke crkve „govorilo“?

Izravnije bi pitanje moglo glasiti: „Koji je red katolicizma predvodio inkviziciju?“ Inkvizicija je započela s redom dominikanaca, prije nego što su isusovci stupili na povijesnu pozornicu, ali kada su se jednom uključili, postali su red koji je prednjačio u okrutnosti i krvoproliću.

„Diljem kršćanstva protestantizmu su prijetili silni neprijatelji. Pošto su prošli prvi trijumfi reformacije, Rim je pozvao nove snage, nadajući se da će ostvariti njezino uništenje. U to je vrijeme ustanovljen red isusovaca, najokrutniji, najbeščutniji i najmoćniji od svih zagovornika papinstva. Odsječeni od zemaljskih veza i ljudskih interesa, mrtvi za zahtjeve naravne privrženosti, s razumom i savješću posve utišanima, nisu poznavali nikakvo pravilo ni nikakvu vezu osim one svojega reda, niti ikakvu dužnost osim da šire njegovu moć. Evanđelje Kristovo osposobilo je svoje pristaše da se suoče s pogibelji i podnose patnje, neustrašeni pred hladnoćom, glađu, trudom i siromaštvom, da uzdignu stijeg istine pred spravom za mučenje, tamnicom i lomačom. Da bi se borio protiv tih sila, isusovština je svojim sljedbenicima ulijevala fanatizam koji ih je osposobljavao da podnose slične pogibli i da sili istine suprotstave sva oružja obmane. Nije bilo zločina prevelika da ga počine, nije bilo obmane previše niske da je primijene, nije bilo prerusavanja odviše teška da ga preuzmu. Zavjetovani na trajno siromaštvo i poniznost, njihov je promišljeni cilj bio domoći se bogatstva i moći, posvetiti se rušenju protestantizma i ponovnoj uspostavi papinske prevlasti.“

„Kada su se pojavljivali kao pripadnici svojega reda, nosili su odjeću svetosti, posjećivali tamnice i bolnice, služili bolesnima i siromašnima, ispovijedajući da su se odrekli svijeta te noseći sveto ime Isusovo, koji je prolazio čineći dobro. No pod tom besprijekornom vanjstvinom često su se prikrivale najzločinačkije i najsmrtonosnije nakane. Temeljno načelo reda bilo je da cilj opravdava sredstva. Po tom pravilu laž, krađa, krivokletstvo, umorstvo nisu bili samo oprostivi nego i hvale vrijedni, kada su služili interesima crkve. Pod raznim prerusavanjima isusovci su se probijali do državnih službi, uzdižući se do položaja savjetnika kraljeva i oblikujući politiku naroda. Postajali su sluge da bi kao uhode motrili svoje gospodare. Osnivali su učilišta za sinove knezova i plemića te škole za običan puk; a djeca protestantskih roditelja bila su privlačena na obdržavanje papističkih obreda. Sav vanjski sjaj i raskoš rimskoga bogoštovlja bili su stavljeni u službu toga da zbune um te zaslijepe i zarobe maštu, i tako su sinovi izdali slobodu za koju su se očevi trudili i krvarili. Isusovci su se brzo proširili po Europi, i kamo god su išli, slijedila je obnova papizma.“

Kako bi im se dala veća moć, izdana je bula kojom je ponovno uspostavljena inkvizicija. Unatoč općemu gnušanju s kojim je bila promatrana, čak i u katoličkim zemljama, to je strašno sudište ponovno bilo uspostavljeno od papističkih vladara, te su se u njegovim tajnim tamnicama ponovila zvjerstva odviše strašna da bi podnijela svjetlo dana. U mnogim su zemljama tisuće i tisuće samoga cvijeta naroda, najčišći i najplemenitiji, najučeniji i najobrazovaniji, pobožni i odani pastiri, marljivi i rodoljubni građani, izvrsni učenjaci,

nadareni umjetnici, vješti obrtnici, bili pogubljeni ili prisiljeni pobjeći u druge zemlje.

„Takva su bila sredstva kojima se Rim poslužio da ugasi svjetlo Reformacije, da ljudima oduzme Bibliju i da vrati neznanje i praznovjerje mračnoga srednjeg vijeka. Ali pod Božjim blagoslovom i trudovima onih plemenitih ljudi koje je On podigao da naslijede Luthera, protestantizam nije bio oboren. Svoju snagu nije imao dugovati naklonosti ni oružju knezova. Njegova su uporišta postale najmanje zemlje, najskromniji i najmanje moćni narodi. Bila je to malena Ženeva usred moćnih neprijatelja koji su kovali njezinu propast; bila je to Nizozemska na svojim pješčanim sprudovima uz sjeverno more, boreći se protiv tiranije Španjolske, tada najvećega i najbogatijega među kraljevstvima; bila je to sumorna, neplodna Švedska, koja je izvojevala pobjede za Reformaciju.” Velika borba, 234, 235.

Katolička crkva učinila je sve što je mogla da sakrije Bibliju od ljudi, tvrdeći da su njezine poganske predaje i običaji iznad Božje Riječi. Vođe laodicejskog adventizma neće izvoditi neistomišljenike pred sud zbog spisa Ellen White, ali hoće katolici koji tvrde da su vođe Battle Creeka. Sama bit zvijeri katolicizma jest uporaba svjetovne vlasti radi ostvarenja vjerskih ciljeva. Kad je adventizam posegnuo za pravnom svjetovnom vlašću kako bi upravljao svojim ustanovama, mogu se vidjeti plodovi njihova „svetog poretka“.

U kontekstu obreda auto-da-fé (čina vjere) Španjolske inkvizicije, trska i križ pojavljuju se kao simbolični elementi povezani s Kristovim raspećem. Trska se odnosi na podrugljivo žezlo stavljeno Isusu u ruku tijekom krunjenja trnjem, kojim su ga rimski vojnici tukli, simbolizirajući porugu, patnju i prezir.

Križ je istaknuto prisutan u procesijama auto-da-féa. Zeleni križ (često prekriven crnim krepom) služio je kao znak inkvizicije; nošen je u zasebnoj pripremnoj procesiji dan prije te izložen tijekom samoga događaja. Simbolizirao je vlast suda.

Proskripcija dobara odnosi se na konfiskaciju (sekvestraciju ili proskripciju) imovine osuđene osobe, uobičajenu kaznu Inkvizicije radi financiranja tribunala i kažnjavanja hereze. To se javno objavljivalo u presudama auto-da-féa, naglašavajući javno poniženje i odvratanje.

Spisi Ellen G. White jasno i nedvojbeno osuđuju vodstvo koje će zabraniti njezine spise u pokušaju da utiša pjesmu vinograda koja se pjeva, no to je posljednje djelo jednog nesvetog poretka, neposredno prije nego što otvoreno očituju svoj karakter pri nedjeljnom zakonu. „Katolička procesija” usklađuje se s dvadeset i petoricom starješina koji se klanjaju suncu. U sljedeća četiri odlomka, prvi odlomak iznosi „priznati Božji narod” u „posljednjim danima”. Ovaj ulomak jasno uči da će u posljednjim danima adventistički propovjednici sedmoga dana po „crkvama i na velikim skupovima na otvorenom” „navaljivati na narod nužnost svetkovanja prvoga dana u tjednu”.

„Gospodin ima spor sa svojim narodom po ispovijesti u ovim posljednjim danima. U tom će sporu ljudi na odgovornim položajima zauzeti put upravo suprotan onomu kojim je išao Nehemija. Oni ne samo da će sami zanemarivati i prezirati subotu, nego će je nastojati uskratiti i drugima zatrpavajući je pod ruševinama običaja i predaje. U crkvama i na velikim skupovima na otvorenom ministri će narodu nametati nužnost svetkovanja prvoga dana u tjednu. Na moru

i na kopnu događaju se nesreće; i te će se nesreće umnožavati, jedna će katastrofa slijediti drugu u brzom nizu; a mala skupina savjesnih svetkovatelja subote bit će prokazivana kao oni koji svojim nepridržavanjem nedjelje navlače Božji gnjev na svijet.”

Ovo jasno označuje adventiste sedmoga dana kao „narod Božji po ispovijesti“ koji će poticati svetkovanje nedjelje te da će također ukazivati „na“ „malu skupinu savjesnih svetkovatelja subote“. U sljedećem odlomku ona naglašava da će se progonstva minulih vjekova ponoviti. Prethodni je odlomak završila tako što je označila narod Božji po ispovijesti nasuprot onima za koje kaže da su savjesni svetkovatelji subote. Potom uvodi povijesti iz prošlosti i upozorava da će se te povijesti ponoviti u posljednjim danima. Vrlo je jasna.

„Sotona promiče ovu laž kako bi svijet odveo u ropstvo. Njegov je plan prisiliti ljude da prihvate zablude. On aktivno sudjeluje u širenju svih lažnih religija i ni pred čim neće stati u svojim nastojanjima da nametne pogriješna učenja. Pod plaštem vjerske revnosti ljudi, pod utjecajem njegova duha, izmislili su najokrutnija mučenja za svoje bližnje i nanijeli im najstrašnija stradanja. Sotona i njegovi zastupnici imaju i dalje isti duh, i povijest prošlosti ponovit će se u naše vrijeme.“

„Postoje ljudi koji su upravili svoj um i volju na to da čine zlo; u mračnim skrovitostima svojih srca odlučili su kakve će zločine počinuti. Ti su ljudi sami sebe obmanuli. Odbacili su veliko Božje mjerilo ispravnosti, a na njegovo su mjesto podigli vlastito mjerilo te, uspoređujući se s tim mjerilom, proglašavaju sebe svetima. Gospodin će im dopustiti da otkriju što je u njihovim srcima, da očituju duh gospodara koji njima vlada. Dopustit će im da pokažu svoju mržnju prema njegovu Zakonu u svojem postupanju prema onima koji su vjerni njegovim zahtjevima. Pokretat će ih isti duh vjerske pomame koji je gonio svjetinu što je razapela Krista; crkva i država ujedinit će se u istom iskvarenom skladu.“

„Crkva današnjice pošla je stopama Židova iz davnine, koji su zapovijedi Božje stavili po strani radi svojih predaja. Promijenila je uredbu, prekršila vječni savez, i sada su, kao i tada, oholost, nevjera i bezbožnost posljedica. Njezino pravo stanje izneseno je u ovim riječima iz Mojsijeve pjesme: ‘Pokvarili su se, više nisu njegova djeca, na njihovu je sramotu; naraštaj su opak i izopačen. Zar tako uzvraćate Gospodu, narode ljudi i nerazumni? Nije li on otac tvoj koji te stekao? Nije li te on načinio i utvrdio?’” Review and Herald, 18. ožujka 1884.

Postoji odlomak za odlomkom u Duhu proroštva koji prepoznaje progonstvo Božjega vjernog naroda u posljednje dane, a „crkva današnjice“ koju ona pritom označuje nije kršćanstvo općenito, nego crkva za koju ona iznova i iznova kaže da je prikazana židovskom crkvom kao slikom. Ti jasni odlomci u njezinim spisima poticaj su Crkvi adventista sedmoga dana da pokuša nametnuti ograničenja spisima sestre White, kao što to njezin san tako prikladno prepoznaje. Njihovi postupci protiv njezinih spisa, koji su očita dobra njezine kuće što ih trebaju zabraniti vođe iz Battle Creeka koji su se preobrazili u sveti red katolicizma. Njihov napad na njezine spise također je prikazan napadom na Jeremijine spise. San Ellen White drugo je svjedočanstvo o spaljivanju Jeremijinih spisa.

U trećem naraštaju laodicejskog adventizma kompromis je bio prevladavajuća tema. Treći naraštaj predstavljen je crkvom u Pergamu. Počevši od objavljivanja knjige W. W. Prescottta pod naslovom

The Doctrine of Christ 1919. godine, pa sve do objavljivanja knjige Questions on Doctrine 1957. godine, obilježava se razdoblje prijelaza predstavljeno alfa-publikacijom i završeno omega-publikacijom. Prva je knjiga predstavljala odbacivanje Lava iz plemena Judina od strane W. W. Prescottta, radi otpaličkog protestantskog gledišta o Kristu. Prescotttova knjiga, prikladno naslovljena The Doctrine of Christ, iznutrila je mileritsku proročku poruku, ostavljajući praznu definiciju Isusa koju štiju katolicizam i otpali protestantizam. Posljednja knjiga u tom naraštaju definira posvećenje i opravdanje koje razara Božji zakon, Njegovu pravdu i milost. Starom je Izraelu bila povjerena odgovornost da bude čuvar Božjega zakona, a adventizam je trebao biti čuvar ne samo Božjega zakona nego i Njegove proročke Riječi. Godine 1919. pojavila se knjiga koja je odbacila obranu Božje proročke Riječi, označivši početak trećega naraštaja laodicejskog adventizma, koji je završio knjigom što odbacuje Božji zakon.

„Ako ugađate tvrdokornosti srca te zbog oholosti i samopravednosti ne priznajete svoje pogreške, bit ćete prepušteni Sotoninim kušnjama. Ako se, kada vam Gospod otkrije vaše pogreške, ne pokajete niti ih priznate, njegova će vas providnost iznova i iznova vraćati na isto tlo. Bit ćete prepušteni tomu da činite pogreške slične naravi, i dalje će vam nedostajati mudrosti te ćete grijeh nazivati pravednošću, a pravednost grijehom. Mnoštvo prijevara koje će prevladavati u ovim posljednjim danima opkolit će vas, i promijenit ćete vođe, a nećete ni znati da ste to učinili.” Review and Herald, 16. prosinca 1890.

Pergam, treća crkva, doveo je do Tijatire, papinske crkve, koja je četvrta generacija, kada se dvadeset i pet ljudi klanja simbolu Tijatirine vlasti.

„Propis što su ga usvojili rani kolonisti, prema kojemu je samo članovima crkve bilo dopušteno glasovati ili obnašati službu u građanskoj vlasti, doveo je do najpogubnijih posljedica. Ta je mjera bila prihvaćena kao sredstvo očuvanja čistoće države, ali je njezin ishod bio kvarenje crkve. Budući da je ispovijedanje vjere bilo uvjet za biračko pravo i obnašanje službe, mnogi su se, potaknuti isključivo razlozima svjetovne politike, pridružili crkvi bez promjene srca. Tako su se crkve u znatnoj mjeri sastojale od neobraćenih osoba; a čak su i u službi propovijedanja bili oni koji ne samo da su zastupali zabludu u nauku, nego su bili i neupućeni u obnoviteljsku silu Duha Svetoga. Tako su ponovno bili pokazani zli plodovi, tako često viđeni u povijesti crkve od Konstantinovih dana pa sve do sadašnjosti, nastojanja da se crkva izgrađuje uz pomoć države, prizivanja svjetovne vlasti kao potpore evanđelju Onoga koji je izjavio: ‘Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta.’ Ivan 18:36. Savez crkve s državom, ma kako neznatan bio njegov stupanj, premda se može činiti da svijet približava crkvi, u stvarnosti samo približava crkvu svijetu.” Velika borba, 297.

„sedinjenje crkve s državom, ma koliko neznatnog stupnja bilo, premda se može činiti da približava svijet crkvi, u stvarnosti samo približava crkvu svijetu.” Dana 18. svibnja 1977. Bert B. Beach (direktor u crkvenoj Diviziji Sjeverne Europe i Zapadne Afrike i uključen u međucrkvene odnose) uručio je zlatom optočenu medalju antikristu, papi Pavlu VI., tijekom skupne audijencije u Rimu. To je bio dio sastanka Konferencije tajnika svjetskih konfesionalnih obitelji. O tom je događaju izvijestio Adventist Review (11. kolovoza 1977.), a Religious News Service zabilježio ga je kao prvi put da se službeni predstavnik SDA susreo s jednim pontifom.

„Gospodin je izrekao prokletstvo nad onima koji od Svetoga pisma oduzimaju ili mu dodaju. Veliki JA JESAM odredio je što će sačinjavati pravilo vjere i nauka te je odredio da Biblija bude knjiga svakoga doma. Crkva koja se drži Božje riječi nepomirljivo je odvojena od Rima. Protestanti su nekoć bili tako odvojeni od te velike crkve otpada, ali su joj se sve više približili i još su uvijek na putu pomirenja s Rimskom crkvom. Rim se nikada ne mijenja. Njezina se načela nisu ni najmanje promijenila. Ona nije umanjila jaz između sebe i protestanata; oni su učinili sav napredak prema njoj. Ali što to govori o protestantizmu ovoga vremena? Odbacivanje biblijske istine navodi ljude da se približavaju nevjeri. Crkva koja je otpala smanjuje udaljenost između sebe i papinstva.“

„Duše poput Luthera, Cranmera, Ridleyja, Hoopera i tisuća plemenitih ljudi koji su bili mučenici poradi istine, pravi su protestanti. Oni su stajali kao vjerni stražari istine, izjavljujući da protestantizam nije sposoban za sjedinjenje s rimokatolicizmom, nego mora biti od načela papinstva odijeljen onoliko koliko je istok udaljen od zapada. Takvi zastupnici istine nisu se mogli uskladiti s ‘čovjekom grijeha’ ništa više nego što su to mogli Krist i njegovi apostoli. U ranijim su vjekovima pravedni osjećali da je nemoguće povezati se s Rimom, i premda je njihovo protivljenje tomu sustavu zablude bilo održavano uz opasnost za imetak i život, ipak su imali hrabrosti održati svoju odvojenost te su se muževno borili za istinu. Biblijska im je istina bila draža od bogatstva, časti, pa čak i od samoga života. Nisu mogli podnijeti da vide istinu pokopanu pod gomilom praznovjerja i lažljive sofistike. Uzimali su riječ Božju u svoje ruke i podizali stijeg istine pred narodom, odvažno objavljujući ono što im je Bog otkrio marljivim istraživanjem Biblije. Umirali su najokrutnijom smrću zbog svoje vjernosti Bogu, ali su svojom krvlju za nas otkupili slobode i povlastice koje mnogi koji tvrde da su protestanti olako prepuštaju sili zla. No hoćemo li se mi odreći tih skupo plaćenih povlastica? Hoćemo li vrijeđati Boga nebeskoga te se, nakon što nas je oslobodio rimskog jarma, ponovno staviti u ropstvo toj antikršćanskoj sili? Hoćemo li pokazati svoju izopačenost time što ćemo potpisom predati svoju vjersku slobodu, svoje pravo da štujuemo Boga prema diktatima vlastite savjesti?“

„Luthеров glas, koji je odjekivao po gorama i dolinama, koji je potresao Europu kao potres, pozvao je u boj vojsku plemenitih apostola Isusa, i istina koju su zastupali nije se mogla ušutkati lomačama, mukama, tamnicama ni smrću; i još uvijek glasovi te plemenite vojske mučenika govore nam da je rimska vlast prorečeni otpad posljednjih dana, tajna bezakonja za koju je Pavao vidio da počinje djelovati već u njegovo doba. Rimokatolicizam brzo zadobiva tlo. Papinstvo je u porastu, a oni koji su odvratili uši od slušanja istine slušaju njezine zavodljive bajke. Papinske kapele, papinski kolegiji, samostani redovnica i redovnika sve se više umnažaju, a protestantski svijet kao da spava. Protestanti gube obilježje razlikovanja koje ih je razlikovalo od svijeta te smanjuju udaljenost između sebe i rimske vlasti. Odvratili su uši od slušanja istine; nisu bili voljni prihvatiti svjetlo koje je Bog obasjao na njihovu stazu, i stoga odlaze u tamu. S prezirom govore o pomisli da će doći do oživljavanja nekadašnjeg okrutnog progonstva od strane rimokatolika i onih koji s njima pristaju. Ne prepoznaju činjenicu da Božja riječ takvo oživljavanje posve jasno pretkazuje i ne žele priznati da će Božji narod u posljednjim danima trpjeti progonstvo, premda Biblija kaže: ‘I razgnjevi se zmaj na ženu te ode zaratiti s ostatkom njezina potomstva, koji drže zapovijedi Božje i imaju svjedočanstvo Isusa Krista.’”

„Papinstvo je religija ljudske naravi, a velika većina čovječanstva voli nauk koji im dopušta da čine grijeh, a ipak ih oslobađa od njegovih posljedica. Ljudi moraju imati neki oblik religije, i ta religija, oblikovana ljudskom zamisli, a ipak koja polaže pravo na božanski autoritet, odgovara tjelesnom umu. Ljudi koji sebe smatraju mudrima i razumnima u oholosti se odvrćaju od mjerila pravednosti, od Deset zapovijedi, i ne misle da je u skladu s njihovim dostojanstvom raspitivati se o putovima Božjim. Stoga idu lažnim putovima, zabranjenim stazama, postaju samodostatni, naduti samima sobom, po uzoru na papu, a ne po uzoru na Isusa Krista. Oni moraju imati oblik religije koji najmanje zahtijeva duhovnost i samoodricanje, a budući da ih neposvećena ljudska mudrost ne navodi da se gnušaju papinstva, oni su po naravi privučeni njegovim odredbama i naukama. Oni ne žele hoditi putovima Gospodnjim. Oni su odviše prosvijetljeni da bi Boga tražili molitveno i ponizno, s razumnim poznavanjem njegove riječi. Budući da ne mare upoznati putove Gospodnje, njihovi su umovi posve otvoreni zabludama, posve spremni prihvatiti i vjerovati laži. Spremni su da im se kao istina podmeću najnerazumnije, najnedosljednije laži.“

„Sotonino remek-djelo obmane jest papinstvo; i premda je pokazano da je razdoblje velike intelektualne tame bilo pogodno za rimokatolicizam, pokazat će se i to da je razdoblje velike intelektualne svjetlosti također pogodno za njegovu moć; jer su umovi ljudi usredotočeni na vlastitu nadmoć i ne žele zadržati Boga u svojoj spoznaji. Rim polaže pravo na nepogrešivost, a protestanti slijede istim putem. Oni ne žele istraživati istinu i ići od svjetla k većoj svjetlosti. Ograđuju se predrasudama i čini se da su voljni biti prevareni i varati druge.

„No premda je stav crkava obeshrabrujući, ipak nema potrebe klonuti duhom; jer Bog ima narod koji će sačuvati svoju vjernost Njegovoj istini, koji će Bibliju, i samo Bibliju, učiniti svojim pravilom vjere i nauka, koji će uzdignuti stijeg i visoko držati barjak na kojemu je napisano: „Zapovijedi Božje i vjera Isusova.“ Oni će cijeniti čisto evanđelje i učiniti Bibliju temeljem svoje vjere i nauka.

„Za ovakvo vrijeme kao što je ovo, kada ljudi odbacuju zakon Jahve nad vojskama, Davidova je molitva primjenjiva: — ‘Vrijeme je da djeluješ, Jahve, jer su ukinuli tvoj zakon.’ Dolazimo u vrijeme kada će se na Božji zakon svaliti gotovo opći prezir, a Božji narod koji drži njegove zapovijedi bit će teško iskušan; no hoće li izgubiti svoje poštovanje prema zakonu Jahvinu zato što drugi ne vide i ne uviđaju njegovu obvezujuću snagu? Neka Božji narod koji drži zapovijedi, poput Davida, štuje Božji zakon razmjerno tome koliko ga ljudi odbacuju i obasipaju nepoštovanjem i prezirom.” Signs of the Times, 19. veljače 1894.

Dvije godine prije nego što je vođa laodicejske Crkve adventista sedmoga dana dao zlatnu medalju antikristu, 1975. godine pokrenuta je tužba protiv Crkve adventista sedmoga dana; EEOC protiv Pacific Press Publishing Association (predmet br. C-74-2025 CBR pred Okružnim sudom Sjedinjenih Država za Sjeverni okrug Kalifornije), u kojoj je Komisija za jednake mogućnosti zapošljavanja tužila crkvenu izdavačku kuću u ime dviju zaposlenica — Merikay Silver (bivše urednice koja je do vremena podizanja tužbe već otišla) i Lorne Tobler — navodeći diskriminaciju na temelju spola u plaći i naknadama. Crkva je djelomice branila svoju praksu pozivajući se na vjerska izuzeća i iznoseći svoju upravljačku strukturu.

U ovjerenoj izjavi od 6. veljače 1976. (kao dijelu podneska obrane predanog sudu), Neal C. Wilson (tada predsjednik sjevernoameričke divizije Crkve, a kasnije predsjednik Generalne konferencije od 1979. do 1990.) osvrnuo se na povijesna stajališta Crkve o rimokatolicizmu. Izjava je dana u kontekstu osporavanja prikaza Crkve kao one koja ima „hijerarhiju” sličnu papinskom sustavu. Cijeli relevantni navod glasi: „Premda je istina da je postojalo razdoblje u životu Crkve adventista sedmoga dana kada je denominacija zauzimala izrazito anti-rimokatoličko stajalište, te se izraz ‘hijerarhija’ rabio u pogrđnom smislu kako bi se označio papinski oblik crkvenog upravljanja, takav stav Crkve nije bio ništa drugo doli očitovanje raširenoga antipapizma među konzervativnim protestantskim denominacijama u ranom dijelu ovoga stoljeća i u kasnijem dijelu prošloga, te je sada, što se tiče Crkve adventista sedmoga dana, odložen na povijesno smetlište.”

To odražava odmak od tradicionalnog proročkog tumačenja Crkve, koje je papinstvo poistovjećivalo sa „zvijeri” ili antikristom u Otkrivenju. Kritičari unutar i izvan Crkve protumačili su to kao umanjivanje ili napuštanje toga protukatoličkog stajališta radi usklađivanja sa suvremenim ekumenizmom ili pravnom obranom. Wilson je 1985. predsjednike raznih divizija Crkve nazvao „kardinalima” kada je izjavio: „... nema nijednog ‘kardinala’ iz svih zemalja Dalekog istoka, dok će iz Afrike vjerojatno biti dva ‘kardinala’.”

Sestra White izjavila je da je otpala crkva ona koja smanjuje udaljenost između sebe i pape! Kompromis trećega naraštaja prikazan je kao plakanje za Tamuzom u osmom poglavlju Ezekiela te kompromisom Pergama. Prvi naraštaj od 1863. do 1888. predstavljao je efešku crkvu, crkvu koja je izgubila svoju prvu ljubav, a prva ljubav mileritskog pokreta bila je proročka poruka, a prvo poglavlje te proročke poruke bilo je „sedam vremena”, koja su bila odložena 1863.

Od 1888. do 1919. godine, drugi naraštaj, predstavljen Smirnom i tajnim odajama Ezekielovim, posvjedočio je smrti Duha Proroštva, kada je sestra White položena na počinak 1915. godine. Potrebno je više pojedinosti o četiri naraštaja da bi se svjedočanstvo upotpunilo, ali progresivna pobuna mora se razumjeti kako bi se u potpunosti shvatilo kako je otpadnički narod mogao „zabraniti” spise Ellen White, ili kako su mogli promicati prvi dan u tjednu kao prihvatljiv. Juda djeluje s „Efrajimovim pijanicama” koje „vladaju ovim narodom” u Jeruzalemu, a oni koji vladaju Jeruzalemom i klanjaju se suncu predstavljeni su Sinedrijem.

Nastavit ćemo ovo proučavanje u sljedećem članku.

„Među onima koji se izjašnjavaju kao Božja djeca, kako se malo strpljivosti očitovalo, koliko je gorkih riječi izgovoreno, koliko je osude izrečeno protiv onih koji nisu naše vjere. Mnogi su na one koji pripadaju drugim crkvama gledali kao na velike grešnike, premda ih Gospodin ne smatra takvima. Oni koji tako gledaju na članove drugih crkava trebaju se poniziti pod moćnom rukom Božjom. Oni koje osuđuju možda su imali tek malo svjetla, malo prilika i prednosti. Da su imali svjetlo koje su imali mnogi članovi naših crkava, mogli su napredovati mnogo brže i bolje predstaviti svoju vjeru svijetu. O onima koji se hvale svojim svjetlom, a ipak ne hode u njemu, Krist kaže: ‘Ali kažem vam: Tiru i Sidonu bit će podnošljivije na dan suda nego vama. I ti, Kafarnaume [adventisti sedmoga dana, koji su imali veliko svjetlo], koji si uzdignut do neba [po prednostima], bit ćeš bačen u pakao; jer da su se u Sodomi dogodila silna djela koja su se dogodila u tebi, ostala bi do današnjega dana. Ali kažem vam da će zemlji

sodonskoj biti podnošljivije na dan suda nego tebi.’ U ono vrijeme Isus progovori i reče: ‘Hvalim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i razboritih [po vlastitoj procjeni], a objavio malenima.’”

„A sada, jer ste učinili sva ta djela, govori Gospodin, i premda sam vam govorio, ustajući rano i govoreći, vi niste slušali; i premda sam vas pozivao, vi niste odgovarali; stoga ću ovoj kući, koja se zove mojim imenom, u koju se uzdate, i mjestu koje sam dao vama i vašim ocima, učiniti kao što sam učinio Šilu. I odbacit ću vas ispred svojega lica, kao što sam odbacio svu vašu braću, sav rod Efrajimov.“

„Gospodin je među nama ustanovio ustanove od velike važnosti, i njima se ne smije upravljati onako kako se upravlja svjetovnim ustanovama, nego po Božjem redu. Njima se treba upravljati s pogledom uprtim jedino u njegovu slavu, kako bi se svim sredstvima spasile duše koje propadaju. Narodu Božjemu došla su svjedočanstva Duha, a ipak mnogi nisu obratili pozornost na ukore, opomene i savjete.

„Čujte sada ovo, narode bezumni i nerazumni, koji imate oči, a ne vidite; koji imate uši, a ne čujete: zar se mene ne bojite? govori Gospodin; zar ne dršćete pred mojim licem, koji sam postavio pijesak za među moru, vječnom odredbom, da je ne može prijeći; i premda se valovi njegovi podižu, ipak ne mogu nadvladati; premda huče, ipak je ne mogu prijeći. Ali ovaj narod ima srce odmetničko i buntovno; odmetnuli su se i otišli. I ne govore u srcu svojemu: Bojmo se sada Gospodina, Boga svojega, koji daje kišu, i ranu i kasnu, u njezino vrijeme; on nam čuva određene tjedne žetve. Vaša su bezakonja odvrtila ovo, i grijesi su vaši uskratili dobra od vas.... Ne sude parbe, parbe sirote, a ipak napreduju; i pravo ubogih ne sude. Zar da ne pohodim za ovo? govori Gospodin; zar da se duša moja ne osveti nad narodom kao što je ovaj?“

„Hoće li Gospod biti prisiljen reći: ‘Ne moli za ovaj narod, niti podiži vapaj ni molitvu za njih, niti posreduj kod mene: jer te neću uslišiti’? ‘Stoga su daždevi bili uskraćeni, i nije bilo kasne kiše.... Nećeš li od ovoga časa vikati k meni: Oče moj, ti si vođa moje mladosti?’” Review and Herald, 1. kolovoza 1893.